

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/102/2023
Identifikačné číslo spisu:	1612206005
Dátum vydania rozhodnutia:	26.08.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Valentová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1612206005.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Slovenskej kancelárie poisťovateľov, Bratislava, Bajkalská 19B, IČO: 36062235, zastúpenej splnomocnencom Remedium Legal, s.r.o., Bratislava, Pajštúnska 5, za účasti intervenienta UNIQA poisťovňa, a.s., Česká republika, Praha 6, Evropská 810/136, IČO: 49240480, konajúca prostredníctvom organizačnej zložky UNIQA poisťovňa, a.s., pobočka poisťovne z iného členského štátu, Bratislava, Krasovského 3986/15, IČO: 53812948, zastúpeného splnomocnencom CLS Čavojský & Partners, s.r.o., Bratislava, Zochova 6-8, proti žalovaným 1/ BE - Q Slovakia, s. r. o. Bratislava, Znievska 3, IČO: 44443897, 2/ O. J., I., G. XC, zastúpenej advokátom JUDr. Martinom Kellerom, Bratislava, Šafárikovo námestie 4, o zaplatenie 3.834,21 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 7C/645/2016, o dovolaní žalovanej 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. septembra 2022 sp. zn. 4Co/157/2021, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 28. septembra 2022 sp. zn. 4Co/157/2021 z r u š u j e a v e c mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Malacky (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) v poradí druhým rozsudkom z 09. januára 2020 č. k. 7C/645/2016 - 403 zaviazal žalovaných 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni sumu 3.834,21 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 3.834,21 eura od 22.4.2011 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku (výrok I.), a žalobkyni a intervenientovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konania končí (výrok II.).

1.1. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkového vymedzenia žaloby žalobkyňou, ktorou si voči žalovaným 1/ a 2/ uplatnila nárok na zaplatenie sumy 3.834,21 eur spolu s príslušenstvom tým, že žalovaný 1/ je držiteľom motorového vozidla A. I., EČV: A. XXXCD, ktorého prevádzkou bola spôsobená škoda. Dňa 12.7.2010 zavinila žalovaná 2/ ako vodička motorového vozidla v dôsledku dopravnej nehody škodu na motorovom vozidle S., EČV: I ktorého držiteľom bola spoločnosť T. S. a.s. K predmetnému vozidlu nebolo uzatvorené povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu

spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, preto vznikla žalobkyni povinnosť uhradiť poškodenému škodu z poistného garančného fondu. Žalobkyňa si svoj nárok voči žalovaným uplatňovala podľa § 24 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej aj ako „zákon o PZP“) ako regresný nárok, pretože žalovaný 1/ zodpovedal podľa nej za škodu podľa § 427 a násl. Občianskeho zákonníka (za škodu vyvolanú osobitnou prevádzkou motorového vozidla) a žalovaná 2/ zodpovedala za škodu podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka (za škodu spôsobenú porušením právnej povinnosti).

1.2. Vo veci súd prvej inštancie rozhodol najskôr rozsudkom č. k. 7C/645/2016-196 zo dňa 12. júla 2017, ktorým žalobe vyhovel v celom rozsahu, Krajský súd v Bratislave predmetný rozsudok prvoinštančného súdu uznesením č. k. 4Co/24/2018 - 265 zo dňa 28. septembra 2018 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Považoval za opodstatnenú námietku nedostatočného vyporiadania sa súdom prvej inštancie s otázkou zodpovednosti žalovanej 2/ za škodu v zmysle § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd vo vzťahu k vzájomnej spojitosti medzi žalovanou 2/ a žalovaným 1/ konštatoval, že spoločník spoločnosti s ručením obmedzeným pracuje pre svoju spoločnosť bez uzavretého pracovnoprávného vzťahu a že súd prvej inštancie sa opomenul vyporiadať s tým, či žalovaná 2/ ako vtedajšia spoločníčka žalovaného 1/, majúca podiel a účasť na majetku žalovaného 1/, mala aj spoločnú zodpovednosť so žalovaným 1/, ako bolo upravené používanie predmetného motorového vozidla spoločníkmi spoločnosti, t. j. i žalovanou 2/ a tiež s otázkou spoločnej zodpovednosti žalovanej 2/ ako spoločníčky žalovaného 1/, a nie tým či žalovaná 2/ vykonávala pre žalovaného 1/ činnosti obdobné ako v prípadnom pracovnoprávnom vzťahu, pretože medzi žalovaným 1/ a žalovanou 2/ nejde o vzťah zamestnávateľa a zamestnanca, čím došlo k nesprávnemu posúdeniu otázky jej zodpovednosti.

1.3. Súd prvej inštancie v ďalšom konaní považoval za potrebné posúdiť zodpovednosť žalovanej 2/ vo vzťahu k žalobkyni, a skutočnosť či v čase dopravnej nehody existovali liberačné dôvody podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Podľa prvoinštančného súdu u žalovanej 2/ boli splnené predpoklady uvedené v § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nakoľko škoda bola spôsobená pri výkone činnosti pre spoločnosť žalovaného 1/. Žalovaná 2/ bola poverená v rámci spoločnosti žalovaného 1/ predajom energetického nápoja do barov a reštaurácií a na tieto úkony používala motorové vozidlo. Aj v deň nehody mala žalovaná 2/ dohodnuté stretnutie v reštaurácii na X. ul. v I., kde došlo k nehode. Uvedené potvrdili aj ostatní bývalí spoločníci žalovaného 1/, vrátane konateľky žalovaného 1/ v čase dopravnej nehody. Motorové vozidlo nebolo použité bez vedomia ostatných spoločníkov žalovaného 1/ ani proti ich vôli. Všetci vtedajší spoločníci B. I., X. M., W. D. a C. S. (aj ako konateľka) potvrdili, že žalovaná 2/ vykonávala činnosť pre žalovaného 1/, pri ktorej došlo k dopravnej nehode, vozidlo nepoužívala protiprávne. V konaní nebolo podľa súdu prvej inštancie sporné, že žalovaná 2/ bola v čase dopravnej nehody spoločníčkou žalovaného 1/, nemala so žalovaným 1/ uzavretú zmluvu o výkone funkcie, medzi žalovaným 1/ a žalovanou 2/ neexistoval ani pracovnoprávny pomer. Podľa súdu ich vzťah upravovali ustanovenia § 566 až 576 Obchodného zákonníka, teda žalovaná 2/ mohla obstarávať obchodné záležitosti pre žalovaného 1/. Z dokazovania ďalej vyplynulo, že žalovaná 2/ používala motorové vozidlo na základe dohody spoločníkov spoločnosti, teda oprávnene. Išlo o pridelenie motorového vozidla len na služobné účely, len na vybavovanie vecí týkajúcich sa spoločnosti, nie na súkromné účely. Uvedené vyplýva, z čestných prehlásení a vyjadrení vtedajších spoločníkov žalovaného 1/. Tvrdenie žalovanej 2/ o tom, že práve v deň nehody vykonávala činnosť pre žalovaného 1/ (odnesenie vzorky energetického nápoja do reštaurácie) však súd prvej inštancie nemal preukázané. Na preukázanie, že škoda bola spôsobená v rámci činnosti pre žalovaného 1/, je podľa neho potrebná miestna, časová a vecná súvislosť s výkonom tejto činnosti. Žalovaná 2/ mala podľa vlastného vyjadrenia motorové vozidlo po vykonaní činnosti pre žalovaného 1/ pristaviť v sídle spoločnosti (v tom čase Z. XX, A.) a vyzdvihnúť ho opätovne až pri začatí vykonávania činnosti pre žalovaného 1/. Dopravná nehoda sa stala dňa 12.7.2010 (pondelok) o XX:XX na X. ul. v I. (bydlisko žalovanej 2/ v tom čase) ako vyplýva zo správy o nehode, teda mimo sídla spoločnosti žalovaného 1/ a v blízkosti bydliska žalovanej 2/. Okrem toho žalovaná 2/ nespracúvala knihy jázd vo vzťahu k vykonaným cestám (aké prevádzky navštevovala, v akom regióne pre žalovaného 1/) ani pred nehodou ani po nehode, resp. takýto dokument súdu nepredložila. Až viac ako 9 rokov po nehode si jednotliví spoločníci (okrem C. S.) spomenuli, že práve v čase, kedy došlo k dopravnej nehode (dňa 12.07.2010), vykonávala žalovaná 2/ činnosti pre žalovaného 1/. Takýmto tvrdeniam uvedeným v čestných vyhláseniach a vyjadreniach bývalých spoločníkov, ako aj konateľky

žalovaného 1/, súd prvej inštancie neuveril. Z týchto doložených čestných prehlásení a vyjadrení bývalých spoločníkov žalovaného 1/ nie je zrejmá časová, miestna ani vecná súvislosť spôsobenej škody pri dopravnej nehode a výkonom činnosti pre žalovaného. Žalovaná 2/ teda neunesla dôkazné bremeno tvrdenia, že v čase dopravnej nehody plnila povinnosti pre žalovaného 1/. Nemal preukázaný liberačný dôvod podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Súd preto dospel k záveru, že žalovaná 2/ zodpovedá za škodu podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keďže v dôsledku porušenia právnej povinnosti došlo k vzniku škody na motorovom vozidle poškodenej spoločnosti. Zodpovednosť za škodu preto voči žalovanému 1/ vyplývala z § 427 Občianskeho zákonníka a voči žalovanej 2/ z § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej 2/ rozsudkom z 28. septembra 2022 sp. zn. 4Co/157/2021 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalobkyni a intervenientovi priznal voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2.1. Odvolací súd poukázal na to, že ustanovenia § 24 ods. 7 veta prvá v spojení s § 24 ods. 2 písm. b) zákona o PZP, je potrebné vykladať tak, že kancelária má právo postihu proti každému, kto za škodu zodpovedá a za koho plnila. Kancelária má teda právo postihu aj proti osobe, ktorá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zodpovedá na základe zavinenia, t.j. aj proti vodičovi (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/190/2014). Zároveň poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 514/2016, v rámci ktorého bolo uvedené, že bolo vecou zákonodarcu, že okruh regresne zodpovedných osôb vymedzil spôsobom, aký vyplýva zo zákona o povinnom zmluvnom poistení, čo znamená v prípade plnenia škody kanceláriou podľa § 24 ods. 2 písm. b) zákona o PZP, hoci osobou, ktorá je povinná povinné zmluvné poistenie uzatvoriť, je držiteľ vozidla (resp. aj ďalšie osoby podľa § 3 ods. 1 tohto zákona), právo regresného postihu sa rozširuje i na osoby definované ako tie, ktoré zodpovedajú poškodenému za škodu. Vodič motorového vozidla, ku ktorému nebola uzavretá poistná zmluva a ktorý nie je jeho prevádzateľom (vlastníkom), pričom ním spôsobil škodu, je pasívne vecne legitimovaný v konaní o náhradu plnenia poskytnutého Slovenskou kanceláriou poisťovateľov z poistného garančného fondu. Zodpovednosť prevádzkovateľa nevylučuje zodpovednosť vodiča, ktorý spôsobil škodu zavineným porušením právnej povinnosti podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Obdo/26/2015).

2.2. Z obsahu spisu bolo podľa odvolacieho súdu nepochybné, že žalobkyňa sa domáhala voči žalovanej 2/ tzv. postihového práva, pričom bolo v konaní nesporné, že žalovaná 2/ ako vodič motorového vozidla zaviniла dopravnú nehodu, pri ktorej došlo ku škode spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. Nesporným je, že žalovaný 1/ bol vlastníkom a prevádzkovateľom vozidla, ktorým bola spôsobená škoda. Z charakteru nároku uplatneného v konaní bolo zjavné, že pre posúdenie pasívnej legitimácie žalovanej 2/ je nevyhnutné jednoznačne vyložiť ustanovenie § 24 ods. 7 zákona o PZP v spojení s právnou úpravou zodpovednosti za škodu v Občianskom zákonníku ako lex generalis k postihovej úprave. Žalobkyňa si voči žalovanému 1/ uplatnila nárok titulom zodpovednosti prevádzkovateľa motorového vozidla zodpovedného podľa § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka za škodu vyvolanú osobitnou povahou prevádzky motorového vozidla a voči žalovanej 2/ odvodila postihový nárok zo všeobecnej úpravy zodpovednosti podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keďže žalovaná 2/ zodpovedá za škodu spôsobenú porušením právnej povinnosti ako vodič, ktorý škodovú udalosť zavinił.

2.3. Žalovaná 2/ vo svojom odvolaní predovšetkým namietala svoju pasívnu legitimáciu v konaní poukazujúc na § 420 ods. 2, § 430 ods. 1 Občianskeho zákonníka vzhľadom k tomu, že bola jednou zo spoločníkov spoločnosti žalovaného 1/, predmetné motorové vozidlo žalovaného 1/ používala pri svojej činnosti pre žalovaného 1/ a toto nepoužila bez jeho súhlasu, čo bolo potvrdené aj v konaní vykonanými dôkazmi. V tejto súvislosti Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 2Cdo/210/2011 už vyslovil, že ak škodca nemal v čase dopravnej nehody uzavreté povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa zákona a poisťovateľ poskytol poškodenému poistné plnenie z titulu havarijného poistenia, poskytnutím tohto plnenia vstúpil poisťovateľ v zmysle § 813 ods. 1 Občianskeho zákonníka do práv poškodeného na náhradu škody voči škodcovi a vzniklo mu právo na uplatnenie práva na poistné plnenie z garančného fondu spravovaného Slovenskou kanceláriou poisťovateľov. Podľa § 24 ods. 2 písm. b) zákona o PZP poskytuje Slovenská kancelária poisťovateľov z poistného garančného fondu poistné plnenie za škodu spôsobenú prevádzkou

motorového vozidla, za ktorú zodpovedá osoba bez poistenia zodpovednosti. Podľa odseku 3 má poškodený právo uplatniť nárok na náhradu škody podľa ods. 2 proti kancelárii za rovnakých podmienok, za akých by mohol uplatniť nárok na náhradu škody proti poisťovateľovi podľa tohto zákona. Následne podľa odseku 7 má kancelária právo proti tomu, kto zodpovedá za škodu podľa ods. 2 písm. a/, b/, f/ a g/ na náhradu toho, čo za neho plnila. Všeobecne možno za ustálený (v literatúre aj judikatúre) považovať záver, že za prevádzkovateľa na účely § 427 Občianskeho zákonníka považuje subjekt, ktorý má právnu a faktickú možnosť disponovať daným dopravným prostriedkom, pričom takáto dispozícia má dlhodobéjšie účelové určenie, pričom nie je vylúčené, aby ako prevádzkovateľ boli určené aj viaceré subjekty, ktorých zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou daného dopravného prostriedku bude solidárna (§ 438 Občianskeho zákonníka). Škoda je spôsobená viacerými škodcami vtedy, ak protiprávne konanie viacerých osôb viedlo k jej vzniku. Nemusí ísť o aktívne spoločné konanie, pričom zákon nerozlišuje medzi škodcom a účastníkom na delikte. Zodpovednosť každého zo subjektov sa posudzuje samostatne, a to najmä s ohľadom na protiprávnosť jeho správania sa a na príčinnú súvislosť medzi správaním sa, porušením právnej povinnosti a vznikom škody. Aj účastník na protiprávnom konaní inej osoby môže byť považovaný za škodcu v zmysle § 438 Občianskeho zákonníka. Solidárna zodpovednosť viacerých škodcov sa uplatní bez ohľadu na právny režim ich zodpovednosti (subjektívna alebo objektívna, špeciálna alebo všeobecná skutková podstata zodpovednosti za škodu) a viacerí škodcovia sú zaviazaní spoločne a nerozdielne. Poškodený si tak môže uplatniť náhradu celej škody od ktoréhokoľvek škodcu, bez ohľadu na mieru jeho účasti na delikte a každý zo škodcov je voči poškodenému povinný plniť náhradu škody v plnom rozsahu a nemá možnosť odmietnuť plnenie s poukazom na ostatných škodcov. Zodpovednosť prevádzkovateľa, ktorá je aj v tomto prípade daná na základe samotnej existencie kvalifikovanej škodovej udalosti majúcej svoj pôvod v prevádzke, však nevylučuje zodpovednosť vodiča dopravného prostriedku, ktorý spôsobil škodu pri tejto škodovej udalosti zavineným porušením právnej povinnosti podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ ide o vzťah prevádzkovateľa a vodiča ako odlišných subjektov, Stanoviská a rozhodnutia vo veciach obchodnoprávných Zbierka stanovísk NS a súdov SR 7/2017 ustanovenie § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka upravujúce osobitnú zodpovednosť nie je vo vzťahu k všeobecnej zodpovednosti podľa § 420 Občianskeho zákonníka ustanovením špeciálnym, ale obe skutkové podstaty stoja vedľa seba. Poškodený tak môže uplatňovať právo na náhradu škody voči prevádzkovateľovi dopravného prostriedku podľa § 427 Občianskeho zákonníka na základe objektívneho princípu rovnako ako voči vodičovi dopravného prostriedku podľa § 420 Občianskeho zákonníka na základe zodpovednosti založenej na prezumovanom zavinení. Už z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/54/2009 možno považovať za ustálený záver, že z dikcie ustanovenia § 12 ods. 2 zákona o PZP vyplýva, že poisťovateľ má nárok na náhradu poistného plnenia za podmienok uvedených pod písmenami a/ až h/ nielen proti osobe, ktorá uzavrela s poisťovateľom zmluvu o poistení zodpovednosti, ale aj proti poistenému, ktorý nie je touto osobou. Zákon v citovanom ustanovení teda priznáva poisťovní tzv. postihové právo aj proti iným subjektom, na ktoré sa vzťahuje poistenie zodpovednosti, než je poistník. Poisteným podľa citovaného zákona je teda nielen prevádzkovateľ a ďalšie osoby zodpovedajúce za škodu podľa § 427 a nasl., ale aj osoby zodpovedajúce za škodu za podmienok uvedených v ustanovení § 420 Občianskeho zákonníka, ktorou môže byť napr. aj vodič vozidla.

2.4. Pre zaujatie právneho záveru zodpovedajúceho účelu zákona je podstatným ustálenie termínu osoby bez poistenia zodpovednosti, pričom všeobecne platí, že za poisteného sa považuje každá osoba, ktorá zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou vozidla uvedeného v poistnej zmluve. Výkladom a contrario tak možno definovať osobu bez poistenia zodpovednosti ako takú osobu, ktorá zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou vozidla, na ktorého prevádzku nie je v čase vzniku škodovej udalosti uzavreté poistenie zodpovednosti podľa zákona o PZP. S poukazom na vyššie citované judikované závery najvyššieho súdu bolo možné podľa odvolacieho súdu uzavrieť, že takou osobou môže byť ako prevádzkovateľ/vlastník, tak aj vodič vozidla, ktorého prevádzkou bola spôsobená škodová udalosť. Postavenie žalobkyne v konaní je osobitným postavením vo vzťahu k takýmto osobám z dôvodu, že ide o jej postihové právo voči osobám, za ktoré plnila na základe osobitnej právnej úpravy obsiahnutej v § 24 ods. 2 zákona o PZP. Dôvodom na vznik práva poškodeného na náhradu škody proti poistnému garančnému fondu je spôsobenie škody nepoisteným motorovým vozidlom a toto právo si môže poškodený uplatniť voči kancelárii za rovnakých podmienok, ako keby uplatnil priamy nárok proti

poisťovateľovi. Úmyslom zákonodarcu, formulovaným aj v dôvodovej správe k zákonu o PZP bolo, aby sa poistenie vzťahovalo ako na prevádzkovateľa a ďalšie osoby zodpovedajúce podľa § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka, tak i na osoby zodpovedajúce za podmienok ustanovenia § 420 Občianskeho zákonníka, napríklad vodiča vozidla.

2.5. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd nepovažoval odvoláciu námietskou žalovanej 2/ spočívajúcu v namietaní jej pasívnej vecnej legitímácie za dôvodnú, nakoľko jej zodpovednosť za škodu v zmysle § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka porušením právnej povinnosti ako vodiča motorového vozidla žalovaného 1/ a žalobkyňa má voči nej postihové právo, t. j. právo na náhradu ňou spôsobenej škody, ktorú plnila z garančného fondu, v zmysle § 24 ods. 7 zákona o PZP. Pokiaľ žalovaná 2/ uviedla, že súd prvej inštancie sa neriadil názorom odvolacieho súdu pri posudzovaní otázky jej zodpovednosti, odvolací súd vytýkal súdu prvej inštancie, že sa nedostatočne s touto vysporiadal, keď ju posudzoval z hľadiska pracovnoprávného vzťahu medzi žalovaným 1/ a žalovanou 2/, pričom o takýto vzťah medzi nimi nešlo, ale že žalovaná 2/ bola spoločníčkou spoločnosti žalovaného 1/.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu žalovaná 2/ (ďalej aj „dovolateľka“) podala dovolanie, ktoré v úvodnej časti označila za dovolanie pre zmatečnosť napadnutého rozsudku a nesprávne právne posúdenie veci, pričom navrhla napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie v celom rozsahu zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3.1. Porušenie práva na spravodlivý proces žalovaná 2/ následne namietala nerešpektovaním prvoinštančným súdom záväzný právny názor odvolacieho súdu v skoršom zrušujúcom uznesení, konkrétne nevysporiadaním sa z jeho strany so skutočnosťou, že v súvislosti s aplikáciou § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka nemusela byť ako vodič v pozícii zamestnanca spoločnosti, ale postačilo jej postavenie spoločníčky, od čoho odvolací súd v napadnutom rozhodnutí ustúpil bez toho, aby sa s takýmto postojom v rozhodnutí vysporiadal. Odvolací súd tak najskôr konštatoval, že pre rozhodnutie sporu je potrebné zohľadniť skutočnosť, že zastávala funkciu spoločníka a konateľa spoločnosti (žalovaného 1/), čím potom pre jej vyvinenie sa (liberačný dôvod) nebolo potrebné, aby vo vzťahu k spoločnosti bola zamestnancom na základe uzavretej pracovnej zmluvy (§ 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Následne v napadnutom rozsudku ale svojvoľne zmenil predchádzajúcu argumentáciu, keď iba stručne konštatoval, že škodu zavinila a nesie za ňu zodpovednosť podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Napadnutý rozsudok sa tak stal prekvapivý, zmatečný, svojvoľný a závery v ňom sú právne neudržateľné. Dovolateľka na zdôraznenie svojej argumentácie poukázala i na rad listinných dôkazov, ktoré boli v konaní pred súdom prvej inštancie predložené, a z ktorých bolo podľa nej zrejmé, že v čase vzniku poistnej udalosti používala motorové vozidlo v súvislosti s výkonom podnikateľskej činnosti spoločnosti, t. j. žalovaného 1/. Dovolať dôvod podľa § 420 písm. f) CSP preto vzhliada v postupe odvolacieho súdu, ktorý v skoršom zrušujúcom uznesení najskôr konštatoval, že pre rozhodnutie sporu je potrebné zohľadniť skutočnosť, že v čase dopravnej nehody, ktorú ako vodička zavinila, zastávala funkciu spoločníka a konateľa spoločnosti, a pre vyvinenie sa (liberačný dôvod) nebolo nevyhnutné, aby vo vzťahu k spoločnosti bola jej zamestnancom na základe uzatvorenej pracovnej zmluvy, ktorý názor následne (po tom ako súd prvej inštancie žalobe opätovne vyhovel a voči rozsudku podala odvolanie) v napádanom rozsudku svojvoľne zmenil len stručným konštatovaním, že škodu zavinila ako vodič a nesie za ňu zodpovednosť podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

3.2. Dovolateľka za dôvod zmatečnosti považovala aj nesprávnu interpretáciu odvolacím súdom použitých rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 1Obdo/26/2015, 4Cdo/190/2014, z ktorých následne vyvodil nesprávne právne závery.

4. Žalobkyňa sa k podanému dovolaniu vyjadrila a navrhla najvyššiemu súdu dovolanie odmietnuť, alternatívne zamietnuť a žalobkyni priznať náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP s tým, že v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je pre vadu zmatečnosti nielen prípustné, ale aj dôvodné:

6. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (napr. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 4/2011).

7. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porov. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, sp. zn. 2Cdo/132/2013, sp. zn. 3Cdo/18/2013, sp. zn. 4Cdo/280/2013). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (sp. zn. 1Cdo/6/2014, sp. zn. 3Cdo/209/2015).

8. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

11. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (porov. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 26/94).

12. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. Pod nesprávnym procesným postupom súdu treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa znemožnila strane realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jeho práv a záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces.

13. V preskúmvanej veci, vychádzajúc z obsahu dovolania, žalovaná v dovolaní podľa § 420 písm. f) CSP v podstatnom namieta nedostatok riadneho odôvodnenia napadnutého rozsudku a jeho prekvapivosť.

14. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súdy po vykonaní všetkých rozhodných dôkazov a ich vyhodnotení zistia riadne skutkový stav a po správnom výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo že by boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a tým aj podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04).

14.1. K porušeniu tohto práva tak môže dôjsť aj tým, že nižšie súdy nezaujmu žiadne stanovisko k predloženým rozhodnutiam ústavného súdu či najvyššieho súdu, alebo že zistenie skutkového stavu je *prima facie* natoľko chybné (svojvoľné), že by k nemu súd pri rešpektovaní základných zásad hodnotenia vykonaných dôkazov nemohol nikdy dospieť - ide o tzv. extrémny rozpor medzi vykonanými dôkazmi a skutkovými zisteniami (porov. I. ÚS 6/2018), alebo tým, že prijaté právne závery sú v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami resp. že z nich v žiadnej možnej interpretácii súdneho rozhodnutia nevyplývajú (porov. I. ÚS 243/07), alebo ak je výklad a použitie príslušných zákonných ustanovení v rozpore s princípmi ústavnosti a spravodlivosti.

14.2. V takýchto prípadoch podstatou dovolacieho prieskumu nie je prehodnocovanie skutkového stavu dovolacím súdom, ale kontrola postupu súdov oboch nižších inštancií pri procese jeho zisťovania a vyhodnocovania. Otázka, či súd pri zisťovaní a vyhodnocovaní skutkového stavu rešpektoval ústavnoprosedné zásady, je otázkou procesnoprávnou, ktorá ako taká môže byť prezentovaná dovolaciemu súdu v podanom dovolaní ako prípustný a dovolený dovolací dôvod podľa Civilného sporového poriadku. Zároveň je potrebné dodať, že nesprávne zistenie skutkového stavu veci má totiž, ak súd aplikuje dôkladne hmotné právo, vždy vplyv na nesprávne právne posúdenie skutku, a preto takéto rozhodnutie súdu súčasne spočíva aj v nesprávnom právnom posúdení veci (porov. I. ÚS 6/2018, 4Cdo/88/2019).

15. Najvyšší súd na úvod pripomína, že jedným zo základných atribútov právneho štátu a medzi jeho základné hodnoty patrí neodmysliteľne princíp právnej istoty [čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ústavy (ďalej len „ústavy“)], ktorej neopomenuteľnou súčasťou je aj dôvera jednotlivca v rozhodovaciu činnosť súdov.

16. Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (§ 387 ods. 3 CSP). Nerešpektovanie tohto kogentného ustanovenia nesporne zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania (4Cdo/125/2019). Dodržiavanie povinnosti odôvodniť rozhodnutie má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodnutí súdov, a tak vylúčiť svojvoľu v tomto procese. V právnom štáte by nemali vzniknúť pochybnosti, či sa súd s určitou, druhou stranou výslovne prezentovanou otázkou zaoberal, či nie; odpoveď by mala byť zrejmá z odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

17. Vychádzajúc z uvedeného najvyšší súd dospel k záveru, že odvolací súd v napadnutom rozsudku nezohľadnil citované východiská ochrany práva na spravodlivý proces, preto jeho prístup pri rozhodovaní o podanom odvolaní žalovanej 2/ proti rozsudku súdu prvej inštancie nemožno hodnotiť inak ako taký, ktorý odporuje obsahu základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

18. V súlade s § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP musí súd v odôvodnení rozhodnutia podať výklad opodstatnenosti a zákonnosti výroku rozhodnutia a musí sa vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený s poukazom na zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP, je nepreskúmateľné. Takéto arbitrárne rozhodnutie súdu odníma strane sporu možnosť uskutočňovať procesné práva a v konečnom dôsledku porušuje jeho právo na spravodlivý súdny proces (čo zakladá vadu konania podľa § 431 ods. 1 CSP v spojení s § 420 písm. f) CSP), pretože mu upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov.

19. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, najmä vtedy, ak odvolací súd potvrdzuje rozsudok z iných dôvodov ako súd prvej inštancie, pretože ním nahrádza napadnutý prvoinštančný rozsudok. V takomto prípade odvolací súd musí podať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a

spravodlivosti výroku rozsudku vyčerpávajúcim spôsobom. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa preto musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal.

20. V posudzovanom prípade bolo potrebné zohľadniť, že i keď odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, stalo sa tak v podstate na základe odlišných dôvodov.

21. Rozhodnutie odvolacieho súdu, bolo v rozhodujúcom (v odpovedi na podstatnú odvoláciu námietku žalovanej 2/, ktorou namietala pasívnu legitímáciu v konaní poukazujúc na § 420 ods. 2, § 430 ods. 1 Občianskeho zákonníka, opierajúc sa pritom o skutočnosť, že ako jedna zo spoločníkov spoločnosti žalovaného 1/, predmetné motorové vozidlo žalovaného 1/ používala pri svojej činnosti pre žalovaného 1/ a toto nepoužila bez jeho súhlasu, čo bolo v konaní preukázané), založené na dôvodoch obsiahnutých v bodoch 25. a 26., podľa ktorých: „... Postavenie žalobcu v konaní je osobitným postavením vo vzťahu k takýmto osobám z dôvodu, že ide o jeho postihové právo voči osobám, za ktoré plnil na základe osobitnej právnej úpravy obsiahnutej v § 24 ods. 2 ZoPZP. Dôvodom na vznik práva poškodeného na náhradu škody proti poisťnému garančnému fondu je spôsobenie škody nepoisteným motorovým vozidlom a toto právo si môže poškodený uplatniť voči kancelárii za rovnakých podmienok, ako keby uplatnil priamy nárok proti poisťovateľovi. Úmyslom zákonodarcu, formulovaným aj v dôvodovej správe k ZoPZP bolo, aby sa poistenie vzťahovalo ako na prevádzkovateľa a ďalšie osoby zodpovedajúce podľa § 427 a nasl. OZ, tak i na osoby zodpovedajúce za podmienok ustanovenia § 420 OZ, napríklad vodiča vozidla. Za osobu bez poistenia zodpovednosti je teda nutné považovať toho, kto zodpovedá za škodu spôsobenú podľa ZoPZP a vodič je tak v spore pasívne vecne legitimovaný z dôvodu, že zavinené porušil pravidiel cestnej premávky a v príčinnej súvislosti s uvedeným protiprávnym konaním spôsobil škodu na majetku poškodených, ktorú žalobca uhradil. Keďže škodu spôsobil vozidlom, ku ktorému nebola uzavretá poisťná zmluva, je súčasne osobou bez poistenia zodpovednosti, a to bez ohľadu na to, komu prislúchala povinnosť uzavrieť poisťnú zmluvu. A keď za neho žalobca plnil poškodenému z garančného fondu, má proti nemu z tohto dôvodu právo na náhradu podľa § 24 ods. 7 ZoPZP. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd nepovažoval odvoláciu námietku žalovanej 2/ spočívajúcu v namietaní jej pasívnej vecnej legitímácie za dôvodnú, nakoľko jej zodpovednosť za škodu v zmysle § 420 ods. 1 Obč. zák. porušením právnej povinnosti ako vodiča motorového vozidla žalovaného 1/ a žalobca má voči nej postihové právo, t. j. právo na náhradu ňou spôsobenej škody, ktorú plnil z garančného fondu, v zmysle § 24 ods. 7 zákona o povinnom zmluvnom poistení. ...“.

22. Ako sa podáva z odôvodnenia dovolaním dotknutého rozsudku, odvolací súd pri rozhodovaní t. j. pri posudzovaní zodpovednosti žalovanej 2/ vychádzal výlučne z ustanovenia § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorú zodpovednosť žalovanej založil na zavinenom porušení pravidiel cestnej premávky v príčinnej súvislosti so spôsobením škody na majetku poškodených týmto konaním, ktorú žalobca uhradil z garančného fondu, keďže škodu spôsobila vozidlom, ku ktorému nebola uzavretá poisťná zmluva, čím sa vedľa žalovaného 1/ ako prevádzkovateľa motorového vozidla stala osobou bez poistenia zodpovednosti priamo zodpovednou za vlastné protiprávne konanie bez ohľadu na to, komu prislúchala povinnosť uzavrieť poisťnú zmluvu.

23. Procesná obrana žalovanej bola založená na popretí vlastnej zodpovednosti pre prípustnú liberáciu s odkazom na § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pretože v čase dopravnej nehody konala v postavení konateľky a spoločníčky žalovaného 1/ pri výkone jeho činnosti, ktorá obrana žalovanej sa ťahá celým konaním.

24. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku, byť viazaný usmernením odvolacieho súdu z predchádzajúceho zrušujúceho uznesenia, podľa ktorého sa mal „... vyporiadať s tým, že či žalovaná 2/ ako vtedajšia spoločníčka žalovaného 1/, majúca podiel a účasť na majetku žalovaného 1/ mala aj spoločnú zodpovednosť so žalovaným 1/, ako bolo upravené u žalovaného 1/ používanie predmetného motorového vozidla spoločníkmi spoločnosti, teda aj žalovanou 2/ a zaoberať sa u nej otázkou spoločnej zodpovednosti ako spoločníčky žalovaného 1/ a nie z hľadiska toho, že či vykonávala činnosti pre

žalovaného 1/ ako v prípadnom pracovnoprávnom vzťahu, pretože medzi žalovaným 1/ a žalovanou 2/ nejde o vzťah zamestnávateľa a zamestnanca ... „, (bod 38 odôvodnenia zrušujúceho uznesenia), založil nové rozhodnutie na nasledujúcich záveroch: „V konaní nebolo sporné, že žalovaná 2/ bola v čase dopravnej nehody spoločníčkou žalovaného 1/, nemala so žalovaným 1/ uzavretú zmluvu o výkone funkcie, medzi žalovaným 1/ a žalovanou 2/ neexistoval ani pracovnoprávny pomer. Na ich vzťah sa vzťahovali ustanovenia § 566 až 576 Obchodného zákonníka, teda žalovaná 2/ mohla obstarávať obchodné záležitosti pre žalovaného 1/. Vyplyvalo to z ich samotného vzťahu ... žalovaná 2/ používala motorové vozidlo na základe dohody spoločníkov spoločnosti, teda oprávnene. Išlo o pridelenie motorového vozidla len na služobné účely, len na vybavovanie vecí týkajúcich sa spoločnosti, nie na súkromné účely. Uvedené vyplýva, z čestných prehlásení a vyjadrení vtedajších spoločníkov žalovaného 1/. Tvrdenie žalovanej 2/ o tom, že práve v deň nehody vykonávala činnosť pre žalovaného 1/ (odnesenie vzorky energetického nápoja do reštaurácie) však súd nemal preukázané. Na preukázanie, že škoda bola spôsobená v rámci činnosti pre žalovaného 1/, je potrebná miestna, časová a vecná súvislosť s výkonom tejto činnosti. Žalovaná 2/ mala podľa vlastného vyjadrenia motorové vozidlo po vykonaní činnosti pre žalovaného 1/ pristaviť v sídle spoločnosti (v tom čase Z., A.) a vyzdvihnúť ho až opätovne pri začatí vykonávania činnosti pre žalovaného 1/. Dopravná nehoda sa stala dňa 12.7.2010 (pondelok) o XX:XX na X. ul. v I. (bydlisko žalovanej 2/ v tom čase) ako vyplýva zo správny o nehode, teda mimo sídla spoločnosti žalovaného 1/ a v blízkosti bydliska žalovanej 2/. Okrem toho žalovaná 2/ nespracúvala knihy jász vo vzťahu k vykonaným cestám (aké prevádzky navštevovala, v akom regióne) pre žalovaného 1/ ani pred nehodou ani po nehode, resp. takýto dokument súdu nepredložila. Až viac ako 9 rokov po nehode si jednotliví spoločníci (okrem C. S.) spomenuli, že práve v čase kedy došlo k dopravnej nehode (dňa 12.07.2010) vykonávala žalovaná 2/ činnosť pre žalobcu. Súd takýmto tvrdeniam uvedeným v čestných vyhláseniach a vyjadreniach bývalých spoločníkov ako aj konateľky žalovaného 1/ neuveril. Z týchto doložených čestných prehlásení a vyjadrení bývalých spoločníkov žalovaného 1/ nie je zrejmá časová, miestna ani vecná súvislosť spôsobenej škody pri dopravnej nehode a výkonom činnosti pre žalovaného. Žalovaná 2/ teda neunesla dôkazné bremeno tvrdenia, že v čase dopravnej nehody plnila povinnosti pre žalovaného 1/. Súd nemal preukázaný liberačný dôvod podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Žalovaná 2/ zodpovedá za škodu podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keďže v dôsledku jej porušenia právnej povinnosti došlo k vzniku škody na motorovom vozidle poškodenej spoločnosti ZSSK Cargo. Vzhľadom na to bola preukázaná zodpovednosť za škodu voči žalovanému 1/ titulom § 427 Občianskeho zákonníka a voči žalovanej 2/ titulom § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka súd vyhovel žalobe žalobcu a zaviazal oboch žalovaných spoločne a nerozdielne na zaplatenie dlžnej sumy 3.834,21 eura s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.“.

25. Dovolací súd pritom zdôrazňuje, že už z formulácie dôvodov zrušenia v poradí prvého prvoinštančného rozsudku odvolacím súdom obsiahnutých v bode 38. zrušujúceho uznesenia sa s určitosťou nedalo vyčítať ako mal prvoinštančný ďalej postupovať, čo spôsobuje zmätočnosť konania. Teda či mal súd pri uplatnení postihového práva v zmysle § 24 ods. 7 zákona o povinnom zmluvnom poistení voči žalovanej 2/ vychádzať výlučne zo zodpovednosti žalovanej podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka za zavinené spôsobenie dopravnej nehody ako vodičky motorovým vozidlom bez zákonného poistenia, ktorá zodpovednosť nastupuje bez ďalšieho pre jej postavenie spoločníčky žalovaného 1/, inak bez podania akéhokoľvek vysvetlenia pre daný postup, alebo či súd prvej inštalácie nesprávne posúdil vzťah medzi žalovanou 2/ a žalovaným 1/ v postavení právnickej osoby, pre ktorú žalovaná v čase dopravnej nehody mala vykonávať činnosť s prenesením danej zodpovednosti pre porušenie právnej povinnosti zo žalovanej na právnickú osobu, za ktorú v postavení konateľky a spoločníčky konala podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka, s potrebou sa v následnom konaní po podaní odvolania voči druhému rozsudku prvoinštančného vysporiadať v napadnutom rozsudku s prílohou tomu argumentáciou súdu prvej inštalácie a námietkami žalovanej 2/ z odvolania.

26. Obrana žalovanej 2/ v novom odvolacom konaní bola podopretá namietaním, že v čase dopravnej nehody plnila voči žalovanému 1/ povinnosti konateľky a spoločníčky (t. j. škodu spôsobila pri výkone činnosti pre žalovaného 1/), čo v konaní i preukázala, čím preukázala liberačný dôvod podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka, s ktorou zásadnou obranou žalovanej sa odvolací súd v napadnutom

rozsudku absolútne nevyporiadal.

27. Odvolací súd po rozsiahlom prezentovaní teoretických a judikatórnych východísk postihového práva za škodu hradenú z garančného fondu podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení (body 20. až 25. napadnutého rozsudku), vecné zdôvodnenie zhrnul iba do jedného stručného odseku odôvodnenia (bodu 26.) v znení: „Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd nepovažoval odvoláciu námietku žalovanej 2/ spočívajúcu v namietaní jej pasívnej vecnej legitímácie za dôvodnú, nakoľko jej zodpovednosť za škodu v zmysle § 420 ods. 1 Obč. zák. porušením právnej povinnosti ako vodiča motorového vozidla žalovaného 1/ a žalobca má voči nej postihové právo, t. j. právo na náhradu ňou spôsobenej škody, ktorú plnil z garančného fondu, v zmysle § 24 ods. 7 zákona o povinnom zmluvnom poistení. Pokiaľ žalovaná 2/ uviedla, že súd prvej inštancie sa neriadil názorom odvolacieho súdu pri posudzovaní otázky jej zodpovednosti, odvolací súd vytýkal súdu prvej inštancie, že sa nedostatočne s touto vysporiadal, keď ju posudzoval z hľadiska pracovnoprávného vzťahu medzi žalovaným 1/ a žalovanou 2/, pričom o takýto vzťah medzi nimi nešlo, ale že žalovaná 2/ bola spoločníčkou spoločnosti žalovaného 1/“, čím dovolací súd musí dať dovolateľke jednoznačne za pravdu v tom, že z napadnutého rozhodnutia sa nijako nedá vyčítať vysporiadanie sa s jej najpodstatnejšou námietkou založenou na existencii a preukázaní liberačného dôvodu podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka (pozri vyššie bod 25).

28. I keď odvolací súd v napadnutom rozsudku založil zodpovednosť žalovanej podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka pre porušenie právnej povinnosti ako vodičky motorového vozidla žalovaného 1/, voči ktorej má žalobca následne postihové právo, t. j. právo na náhradu vodičom spôsobenej škody, ktorú plnil z garančného fondu v zmysle § 24 ods. 7 zákona o povinnom zmluvnom poistení, i v danom prípade bolo nutné skúmať možné naplnenie podmienok vyplývajúcich z § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za splnenia ktorých je to právnická osoba, ktorá znáša z vlastného majetku škodu spôsobenú ňou poverenou osobou, za ktorú sa žalovaná 2/ v rámci procesnej obrany považuje. K naplneniu týchto podmienok dôjde len ak poverená osoba škodu spôsobila pri výkone činnosti pre dotknutú právnickú osobu, čím treba rozumieť predovšetkým plnenie povinností plynúcich pre túto osobu zo zmluvy, z rozhodnutia alebo právneho predpisu. Nie je pritom podmienkou ani to, aby nevyhnutne išlo len o podnikateľskú, resp. zárobkovú činnosť. Následkom nenaplnenia tohto kritéria činnosti je tzv. exces s tým dôsledkom, že škoda nie je právnickej osobe pričítaná, ale je vyvedená priama zodpovednosť poverenej osoby za vlastné protiprávne konanie. Druhá podmienka sa vzťahuje k poverenej osobe, ktorou sa v zásade rozumie iba osoba, ktorá nevystupuje samostatne (napr. zamestnanec či zmluvný zástupca konajúci v mene zastúpeného podľa jeho pokynov) na rozdiel od samostatne, vo vlastnom mene konajúcej osoby pre právnickú osobu, ktorá ju poverila na zmluvnom základe (odlišnom od zmlúv a dohôd uzatváraných podľa pracovnoprávných predpisov). Znamená to, že ak subjekt koná vo vlastnom mene a na vlastné riziko, žiada sa nepresúvať zodpovednosť na právnickú osobu (poverovateľa) v situácii, ak poverený subjekt koná ekonomicky vo vlastnom záujme. Nesplnenie aspoň jednej z týchto dvoch podmienok má za následok priamu zodpovednosť poverenej osoby.

29. V nadväznosti na uvedené nevyporiadaním sa zo strany odvolacieho súdu v napadnutom rozsudku: (i) či v čase dopravnej nehody medzi žalovaným 1/ a žalovanou 2/ v postavení konateľky a spoločníčky žalovanej 1/ išlo o vzťah závislosti podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka a súčasne (ii) či škoda bola spôsobená činnosťou žalovanej 1/ ako právnickej osoby, ktorá žalovanú 2/ ako vodiča k svojej činnosti použila (pozri návod podľa predchádzajúceho bodu), nevypravil svoje rozhodnutie ako predpokladá § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP, čím sa rozsudok stal nepreskúmateľným, ktorá nepreskúmateľnosť bráni zhodnotiť správnosť jeho záverov.

30. Nakoľko dovolací súd uznal prípustnosť a dôvodnosť dovolacej námietky nepreskúmateľnosti a zmätočnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, podľa dovolacieho súd sa stalo neúčelným nezaoberať sa tiež i ostatnými dovolacími námietkami žalovanej.

31. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí

(§ 450 CSP). Najvyšší súd v zmysle týchto ustanovení zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

32. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

33. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.